

Первошиков Ю.О.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри фізичного виховання, доктор біологічних наук, професор*

Романчук О.П

*Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д. Ушинського,
професор кафедри теорії і методики фізичного виховання, лікувальної фізкультури та
спортивної медицини, доктор медичних наук, зав кафедри*

СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

В складних умовах боротьби з злочинністю, які часто супроводжуються загрозою здоров'ю та життю працівника ОВС, виникає гостра необхідність підвищення рівня професійної готовності співробітників правоохоронних органів (Закорко І.П., 2001). Визначення готовності як інтегральної характеристики особистості, основаної на взаємодії мотиваційного, емоційно-вольового й оціночно-ціннісного компонентів діяльності (Ша- лаєв В.М., 2002), виділення як критерію оцінки готовності стійкості збереження цього стану при виконанні майбутніми співробітниками правоохоронних органів своїх професійних обов'язків і виразності його прояву, дозволяють звернутися до виявлення тих обставин, що можуть сприяти формуванню готовності в процесі спеціальної фізичної підготовки (СФП). Значну роль у формуванні компонентів професійної готовності відіграє правильно методично побудована СФП, яка дозволяє цілеспрямовано впливати на розвиток інших компонентів (Сергієнко Ю.П., 2002).

Експеримент, який тривав протягом 2 років, проведений в навчальних групах курсантів вищого навчального закладу МВС України дозволив встановити рівень розвитку вказаних вище компонентів професійної готовності та їх формування в умовах розробленого підходу до занять СФП. В експерименті приймали участь 130 курсантів чоловічої статі. Під час експерименту проводилось визначення рівня розвитку окремих компонентів професійної готовності та моделювання занять із СФП. У табл. 1 представлений розподіл курсантів за рівнем професійної готовності, який оцінювався за 4-ри бальною шкалою з урахуванням сформованості мотиваційного, емоційно-вольового, оціночно- ціннісного та фізичного компонентів.

Розподіл курсантів за рівнем професійної готовності

Таблиця 1.

Рівень професійної готовності	N	%
Високий	14	10,8
Середній	94	72,3
Низький	22	16,9

У табл. 2 представлений розподіл курсантів з низьким та середнім рівнем професійної готовності з урахуванням сформованості окремих компонентів.

Таблиця 2.

Розподіл курсантів з середнім та низьким рівнем професійної готовності за переважним розвитком окремих компонентів професійної готовності

Характеристика групи	N	%
Низький рівень розвитку всіх компонентів	22	16,9
Низький рівень мотиваційного компоненту при достатньому розвитку інших компонентів	4	3,1
Високий рівень мотиваційного компоненту при недостатньому розвитку інших компонентів	10	7,7
Низький рівень емоційно-вольового компоненту при достатньому розвитку інших компонентів	3	2,3
Високий рівень емоційно-вольового компоненту при недостатньому розвитку інших компонентів	7	5,4
Низький рівень оціночно-ціннісного компоненту при достатньому розвитку інших компонентів	2	1,5
Високий рівень оціночно-ціннісного компоненту при недостатньому розвитку інших компонентів	5	3,8
Низький рівень фізичного компоненту при достатньому розвитку інших компонентів	2	1,5
Високий рівень фізичного компоненту при недостатньому розвитку інших компонентів	12	9,2
Посередній розвиток всіх компонентів	49	37,7

В групі з високим рівнем професійної готовності заняття СФП були спрямовані на удосконалення подолання спеціально змодельованих перешкод екстремального характеру, розширення обсягу рухових навичок, вивчення нових та відпрацювання раніше вивчених прийомів, підвищення надійності та ефективності їх виконання, виховання сміливості, рішучості, витримки, самовладання, вольових характеристик особистості на заняттях рукопашним боєм, удосконалення психічних компонентів особистості в умовах рухової активності субмаксимальної та максимальної інтенсивності, на тлі фізичної втоми. Найменшою варіативністю методичного забезпечення супроводжувалися заняття у курсантів з низьким рівнем професійної готовності, адже у цій групі курсантів методи СФП необхідно було спрямувати на розвиток всіх компонентів професійної готовності. Найбільшою варіативністю методичного забезпечення була на заняттях СФП у групі курсантів з середнім рівнем професійної готовності. У цій групі використовувалися засоби СФП залежно від індивідуального рівня розвитку окремих компонентів професійної готовності. Методично така різноманітність варіантів розвитку компонентів враховувалась завдяки індивідуальному графіку занять, під час яких основна увага акцентувалася на недостатньо розвинутому компоненті професійної готовності.

Результати контрольних досліджень представлені у табл. 3.

**Розподіл курсантів за рівнем професійної
готовності наприкінці експерименту**

Таблиця 3.

Рівень професійної готовності	Абсолютна кількість	%
Високий	36	27,7
Середній	88	67,7
Низький	6	4,6

Застосований підхід до формування професійної готовності на заняттях із СФП дозволила значно покращити рівень професійної готовності курсантів, що свідчить про доцільність її використання для цілеспрямованої підготовки майбутніх співробітників правоохоронних органів.